

Digitalisering in beeld

Denkgereedschap voor
raadsleden

Simone Halink
Dries Bartelink

DEMOCRATIE
in actie

Wat gaan we doen?

- Kennismaking
- Wat staat er in 'Digitalisering in beeld'?
- Werken met waarden

Hoe werken we vandaag?

- Log in op www.menti.com (zie boven)
- Zet je microfoon uit en beeld aan
- Doe (anoniem) mee via [menti.com](https://www.menti.com)
- Chatten mag, maar ik lees hem niet

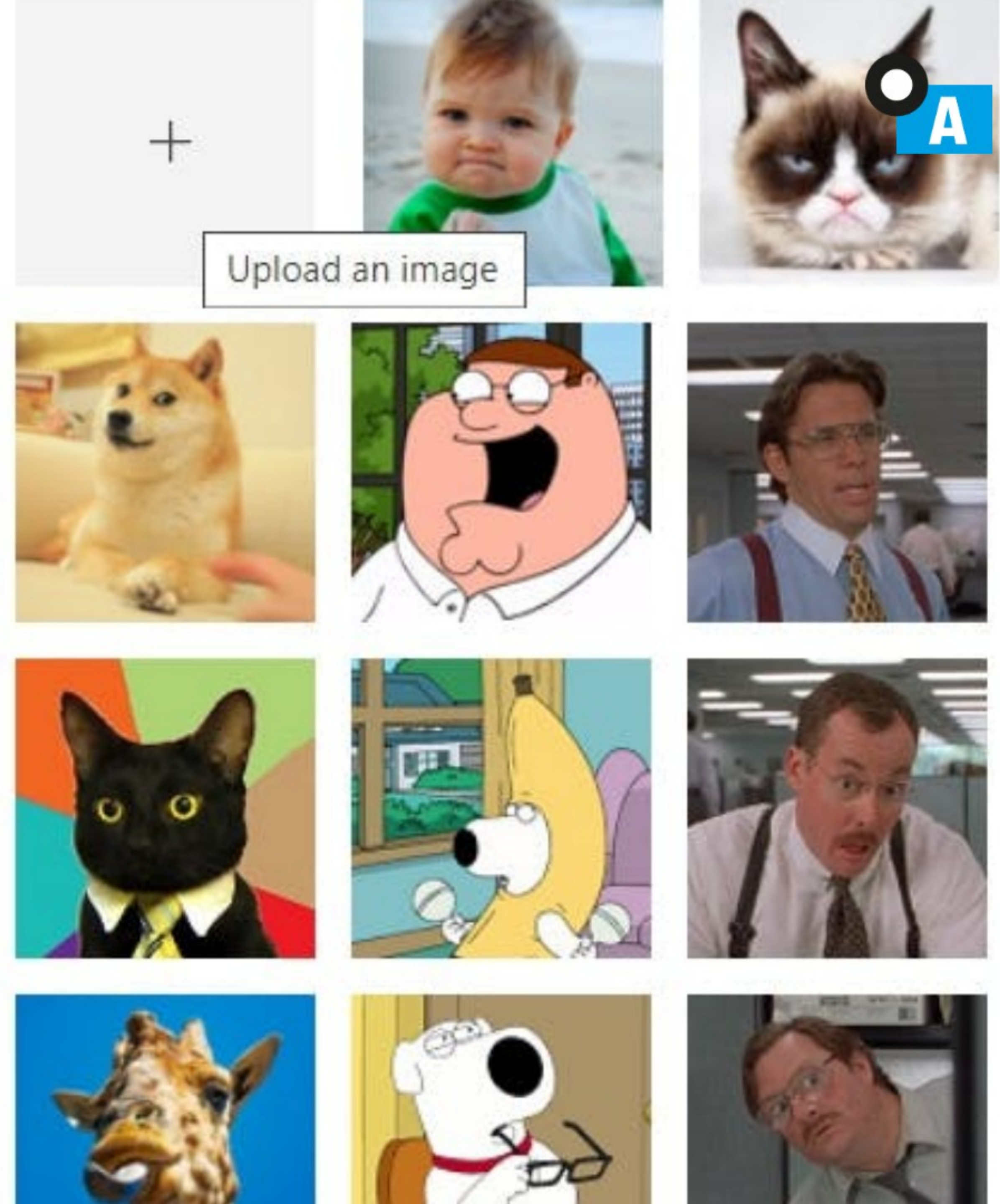

Kennismaking

Wie zijn jullie en wie zijn wij?

Wie zijn jullie?

- Wat zijn (jullie) waarden?
- Gelijk oefenen met Mentimeter!

Welke waarde is op dit moment voor jou belangrijk?

Real life contacten ..

Structuur en duidelijkheid

Rust familie, teveel gewerkt

Met meer dan één persoon weer ergens op visite kunnen

De waarde van soort controle en orde in de chaos willen scheppen (afstuderen)

knuffelen

Vrijheid, autonomie; zelfbeschikking, ook over mijn data

Vrijheid om je eigen keuzes te maken zit volop in een sollicitaties en verkiezing lijsttrekkerschap

knuffelen

Welke waarde is op dit moment voor jou belangrijk?

Sociale contacten

Wie zijn wij?

Gespreksleider en auteur

Simone Halink,
Senior Digitaal,
De Argumentenfabriek

Co-auteur

Dries Bartelink,
Chef Openbaar bestuur,
De Argumentenfabriek

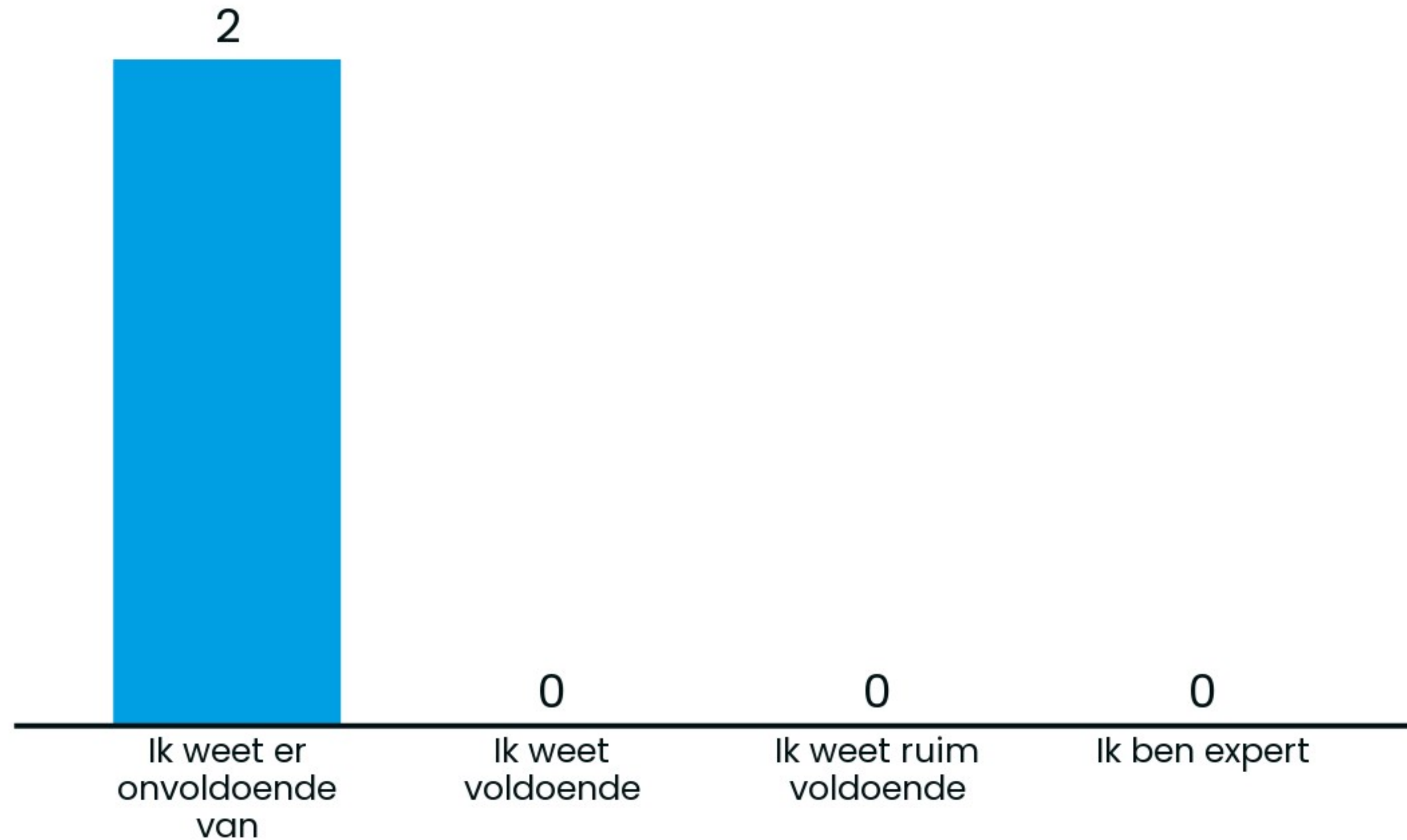

Welke diensten bieden wij aan?

Digitalisering in beeld

Waarom dit boek en wat staat
erin?

Hoeveel kennis heb jij van vraagstukken over gebruik van data en ict?

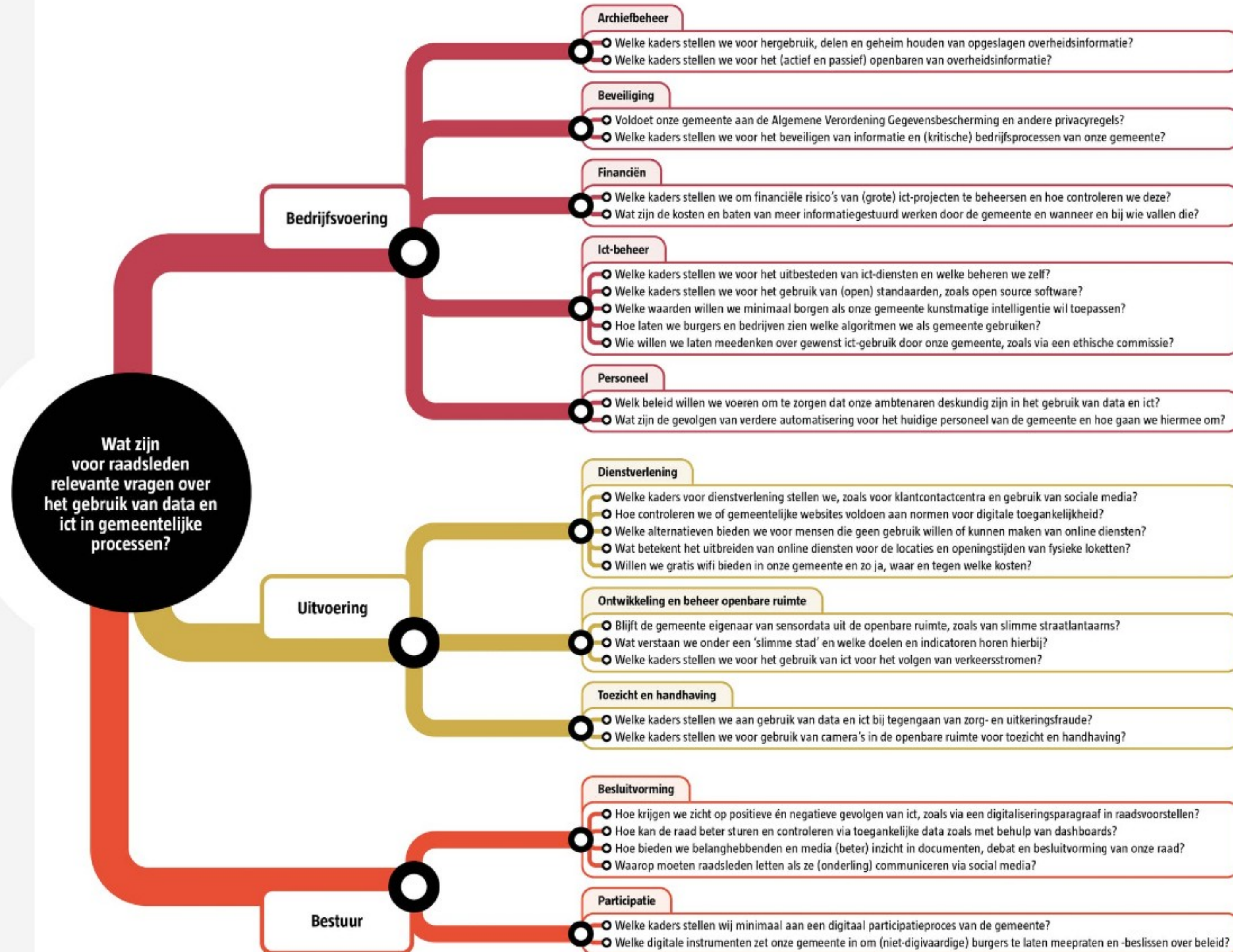
Wat biedt dit boek?

- Twee denkgereedschappen:
 - Politieke vragen over gebruik data en ict
 - Waarden over gebruik van data en ict
- Focus workshop: waarden

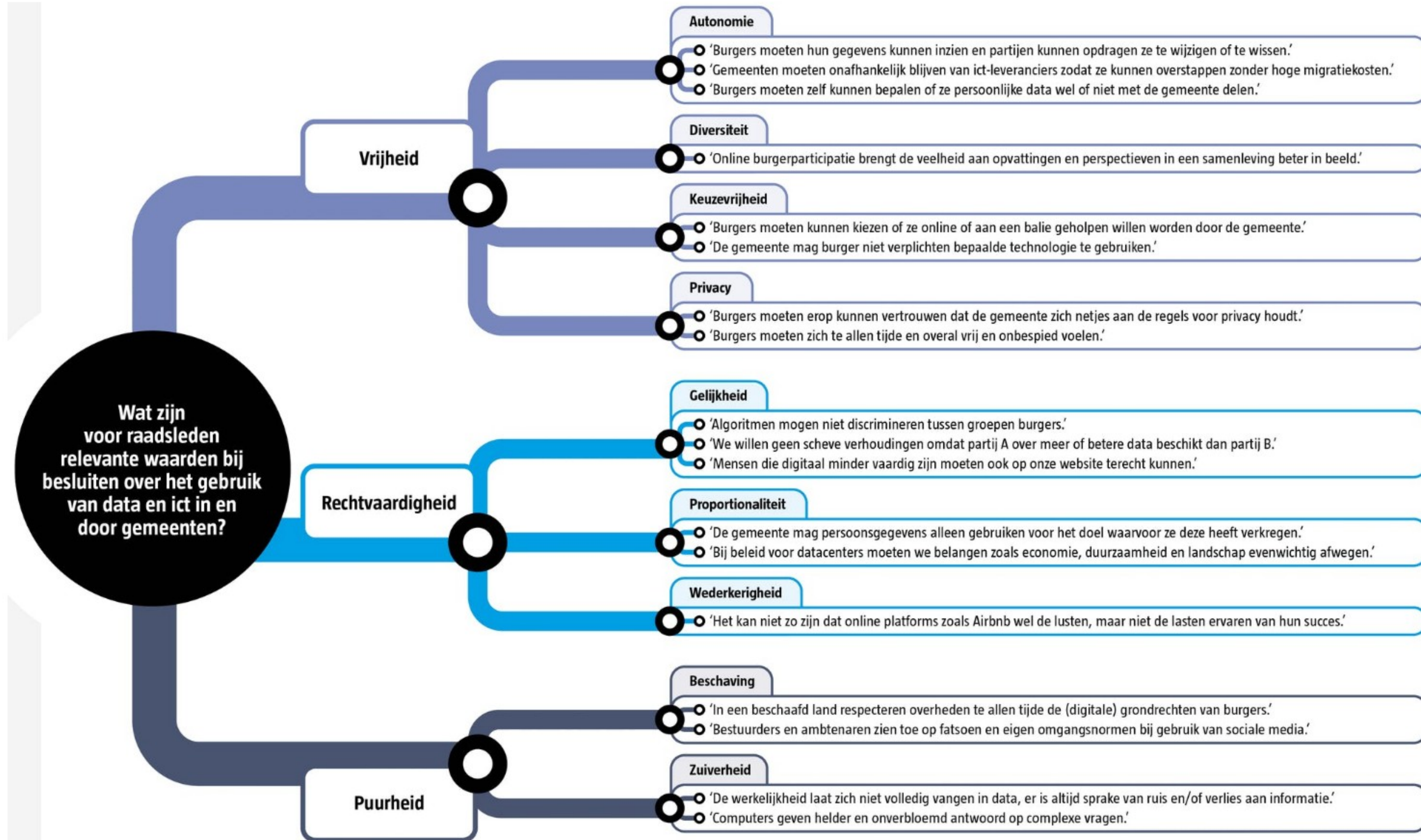
Denkgereedschap voor
raadsleden

Simone Halink
Dries Bartelink

A

Overzicht van politieke vragen over gebruik van data en ict

Overzicht van waarden over gebruik van data en ict

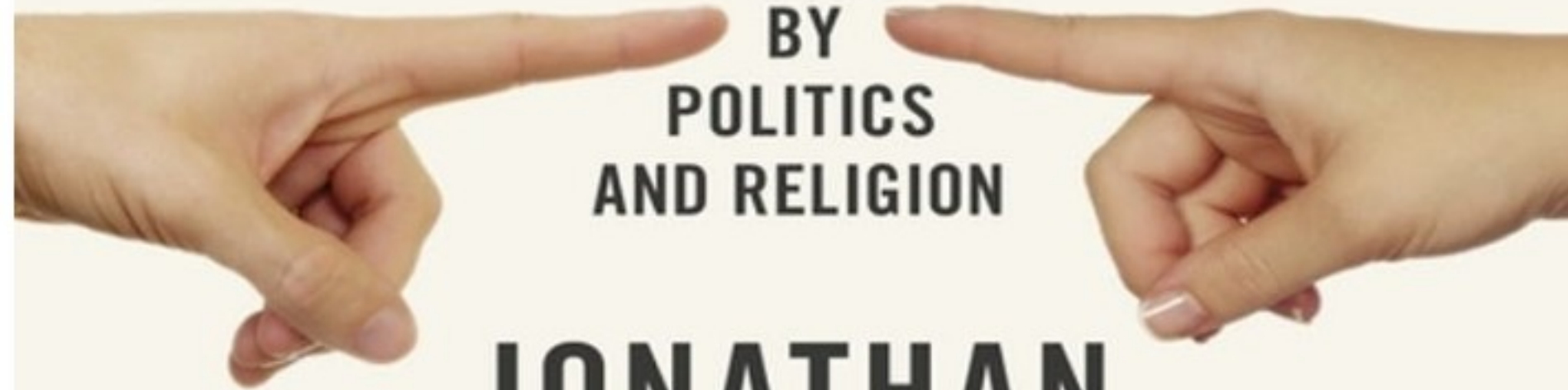
Waarden over gebruik van data en ict

Wat zijn waarden en welke waarden
zijn relevant bij besluiten over data en
ict?

“Waarden zijn woorden voor wat
mensen wensen.”

THE RIGHTEOUS MIND

WHY GOOD PEOPLE
ARE DIVIDED
BY
POLITICS
AND RELIGION

JONATHAN
HAIDT

'A landmark contribution to
humanity's understanding of itself'
THE NEW YORK TIMES

Welke waardenclusters onderscheiden we?

De negen waardenclusters

**Welke waarden zijn relevant bij
besluiten over data en ict?**

Vrijheid

- Autonomie
- Diversiteit
- Keuzevrijheid
- Privacy

Rechtvaardigheid

- Gelijkheid
- Proportionaliteit
- Wederkerigheid

Puurheid

- Beschaving
- Zuiverheid

Loyaliteit

- Gemeenschappelijkheid
- Saamhorigheid
- Trots
- Verbondenheid

Empathie

- Betrokkenheid
- Menselijkheid

Hiërarchie

- Controle
- Gezag
- Orde
- Vertrouwen
- Zeggenschap

Continuïteit

- Beschikbaarheid
- Duurzaamheid
- Gezondheid

Kwaliteit

- Deskundigheid
- Flexibiliteit
- Openheid
- Zorgvuldigheid

Nut

- Doelmatigheid
- Doeltreffendheid
- Vooruitgang

De negen waardenclusters met relevante waarden

Even inzoomen ...

Vrijheid

Vrijheid

Autonomie

- 'Burgers moeten hun gegevens kunnen inzien en partijen kunnen opdragen ze te wijzigen of te wissen.'
- 'Gemeenten moeten onafhankelijk blijven van ict-leveranciers zodat ze kunnen overstappen zonder hoge migratiekosten.'
- 'Burgers moeten zelf kunnen bepalen of ze persoonlijke data wel of niet met de gemeente delen.'

Diversiteit

- 'Online burgerparticipatie brengt de veelheid aan opvattingen en perspectieven in een samenleving beter in beeld.'

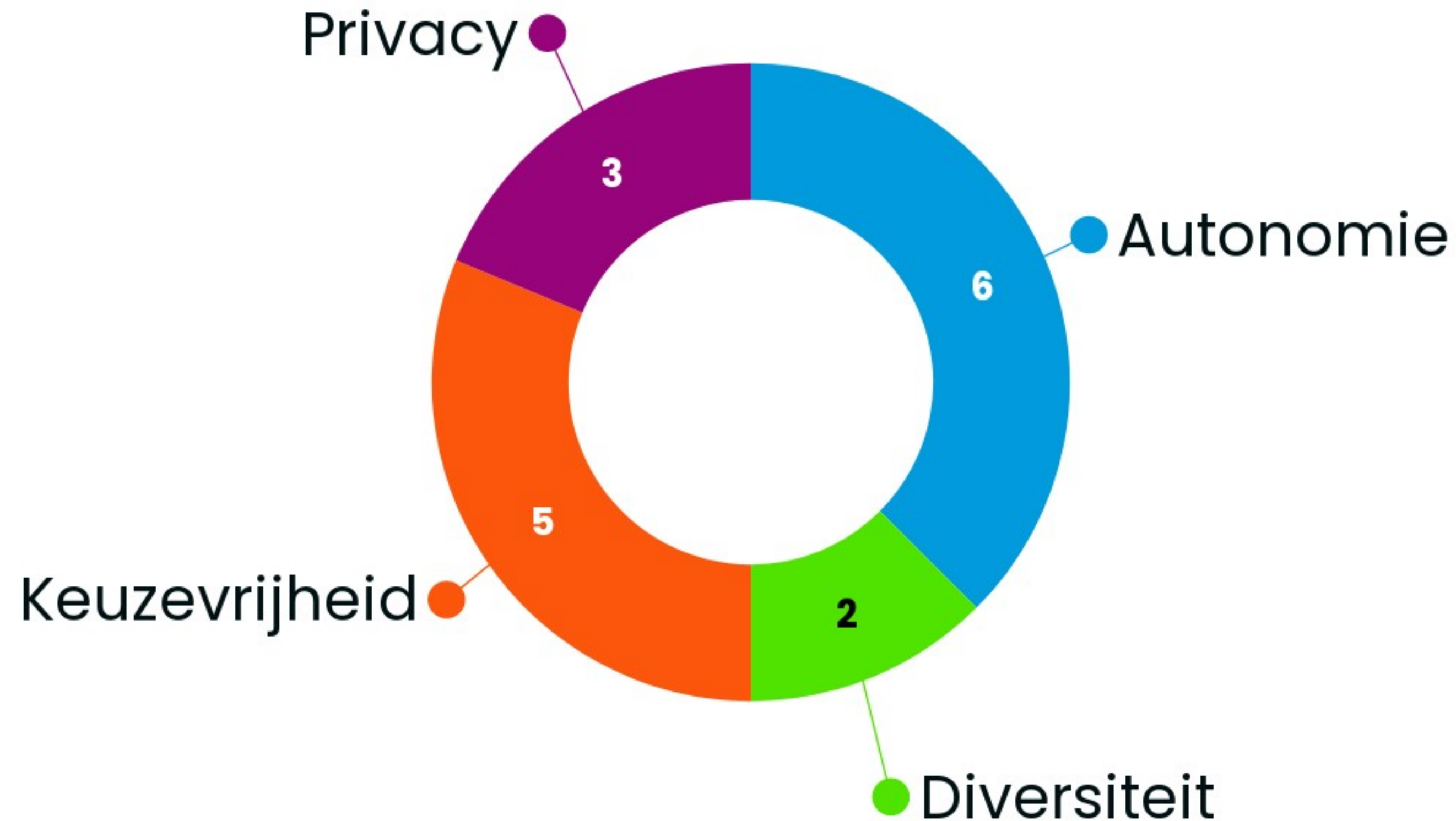
Keuzevrijheid

- 'Burgers moeten kunnen kiezen of ze online of aan een balie geholpen willen worden door de gemeente.'
- 'De gemeente mag burger niet verplichten bepaalde technologie te gebruiken.'

Privacy

- 'Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente zich netjes aan de regels voor privacy houdt.'
- 'Burgers moeten zich te allen tijde en overal vrij en onbespied voelen.'

Welke waarde vind jij het belangrijkste binnen het cluster vrijheid?

Loyaliteit

Loyaliteit

Gemeenschappelijkheid

- 'Het delen van data helpt de gemeente en zorgverleners gezamenlijk de beste zorg te bieden aan inwoners.'

Saamhorigheid

- 'Ik maak me zorgen dat de samenleving en politiek verder polariseren als gevolg van echokamers op sociale media.'
- 'Online buurtplatforms zijn belangrijk voor burenccontact en -hulp, zoals bewezen is in coronatijd.'

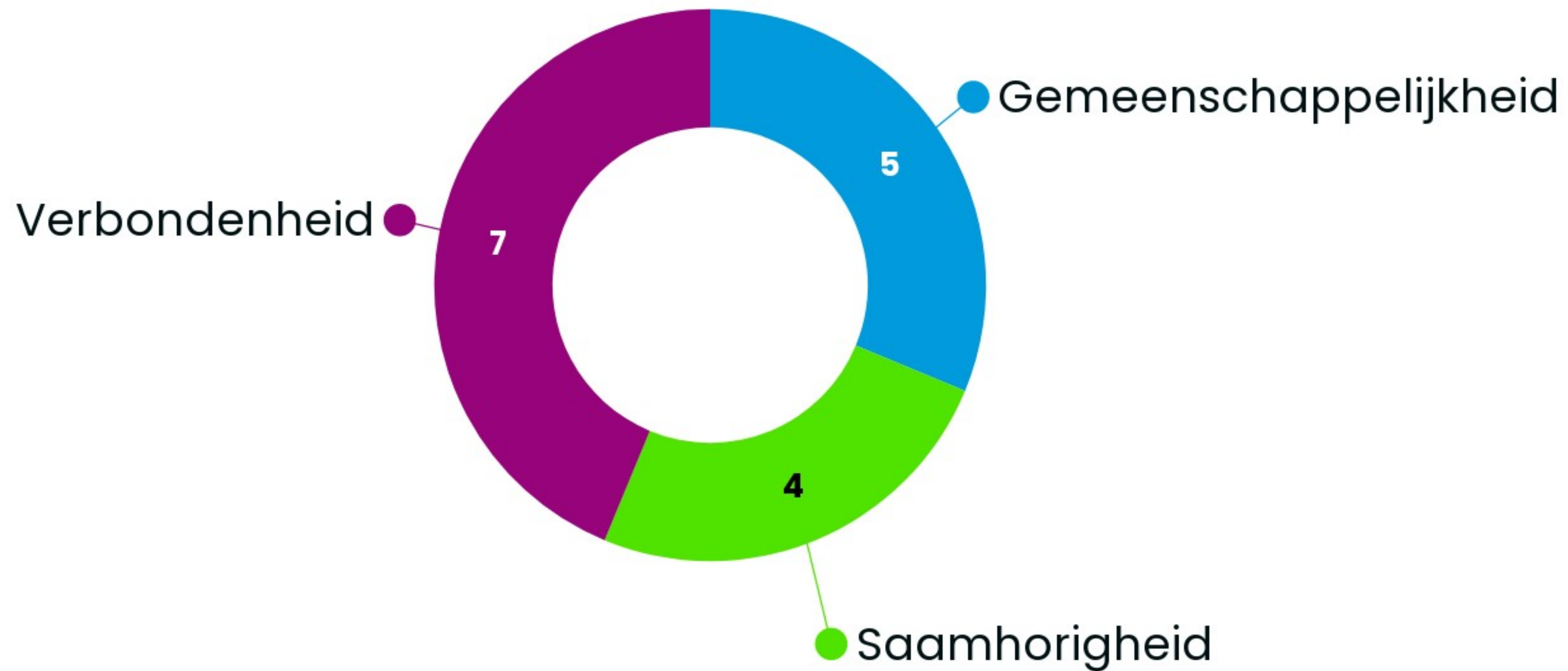
Trots

- 'Onze gemeente loopt voorop in het gebruik van data en ict.'

Verbondenheid

- 'Online deelplatforms stimuleren mensen met elkaar in contact te komen en gebruik te maken van elkaars spullen en diensten.'
- 'Sociale media versterken de band tussen kiezers en gekozenen in de gemeenteraad.'
- 'Online participatie helpt gemeenten en inwoners hun krachten te bundelen.'

Welke waarde vind jij het belangrijkste binnen het cluster loyaliteit?

Kwaliteit

Kwaliteit

Deskundigheid

- 'Ambtenaren moeten de benodigde kennis en vaardigheden hebben voor verantwoord data- en ict-gebruik.'

Flexibiliteit

- 'De gemeente moet haar informatievoorziening snel kunnen aanpassen, zoals bij nieuwe politieke prioriteiten.'

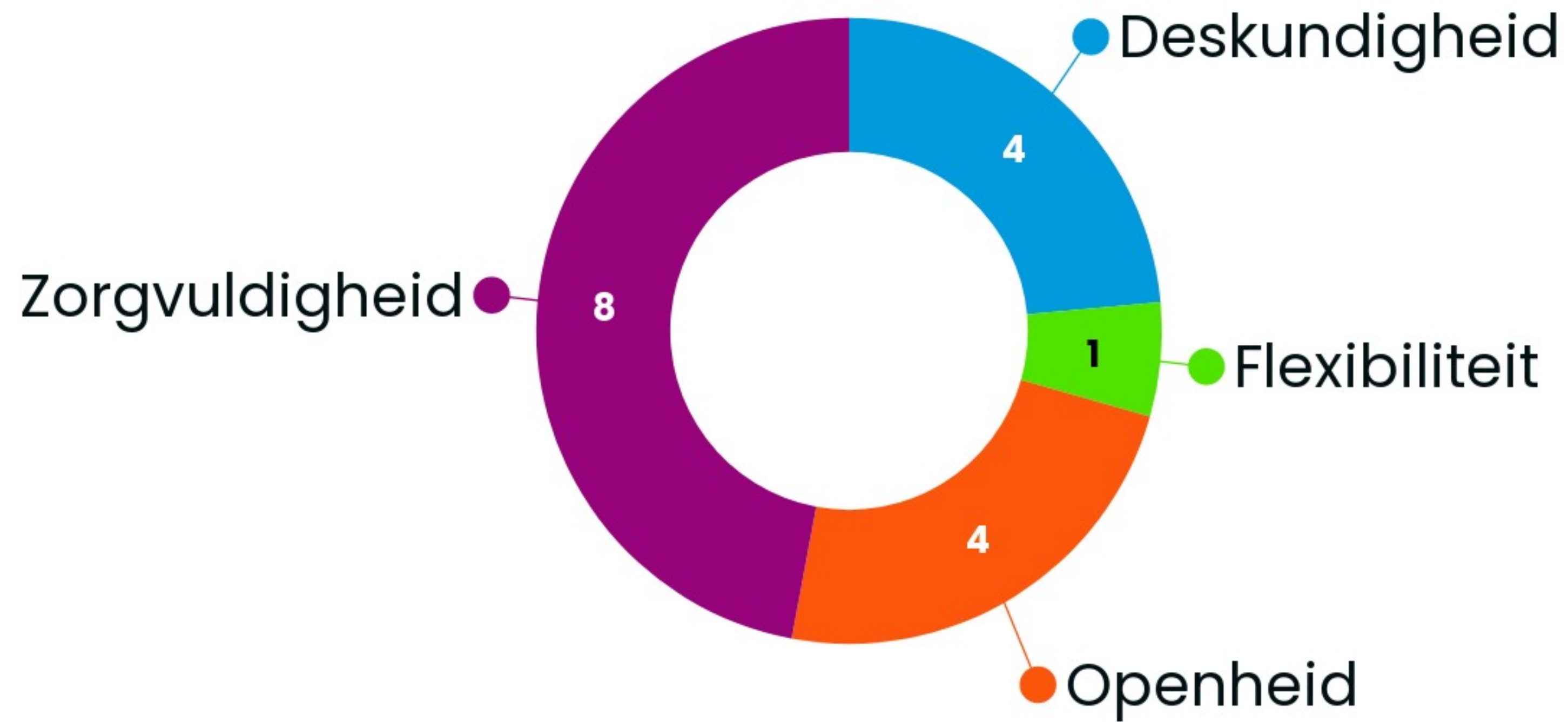
Openheid

- 'Algoritmen die de gemeente gebruikt moeten transparant en uitlegbaar zijn.'
- 'De gemeente maakt inzichtelijk welke data ze gebruikt, wat ze ermee doet en waarom.'
- 'De gemeente biedt inwoners in de regel inzicht in documenten, debat en besluitvorming ('open tenzij').'

Zorgvuldigheid

- 'De gemeente garandeert dat de data die ze verwerkt juist, volledig, actueel en controleerbaar zijn.'
- 'Raadsleden moeten mogelijke negatieve effecten van ict-keuzes nauwgezet volgen en deze zo nodig heroverwegen.'
- 'De gemeente moet bewaken dat persoonlijke gegevens van mensen niet in verkeerde handen vallen.'

Welke waarde vind jij het belangrijkste binnen het cluster kwaliteit?

Werken met waarden

Praktijkvoorbeeld

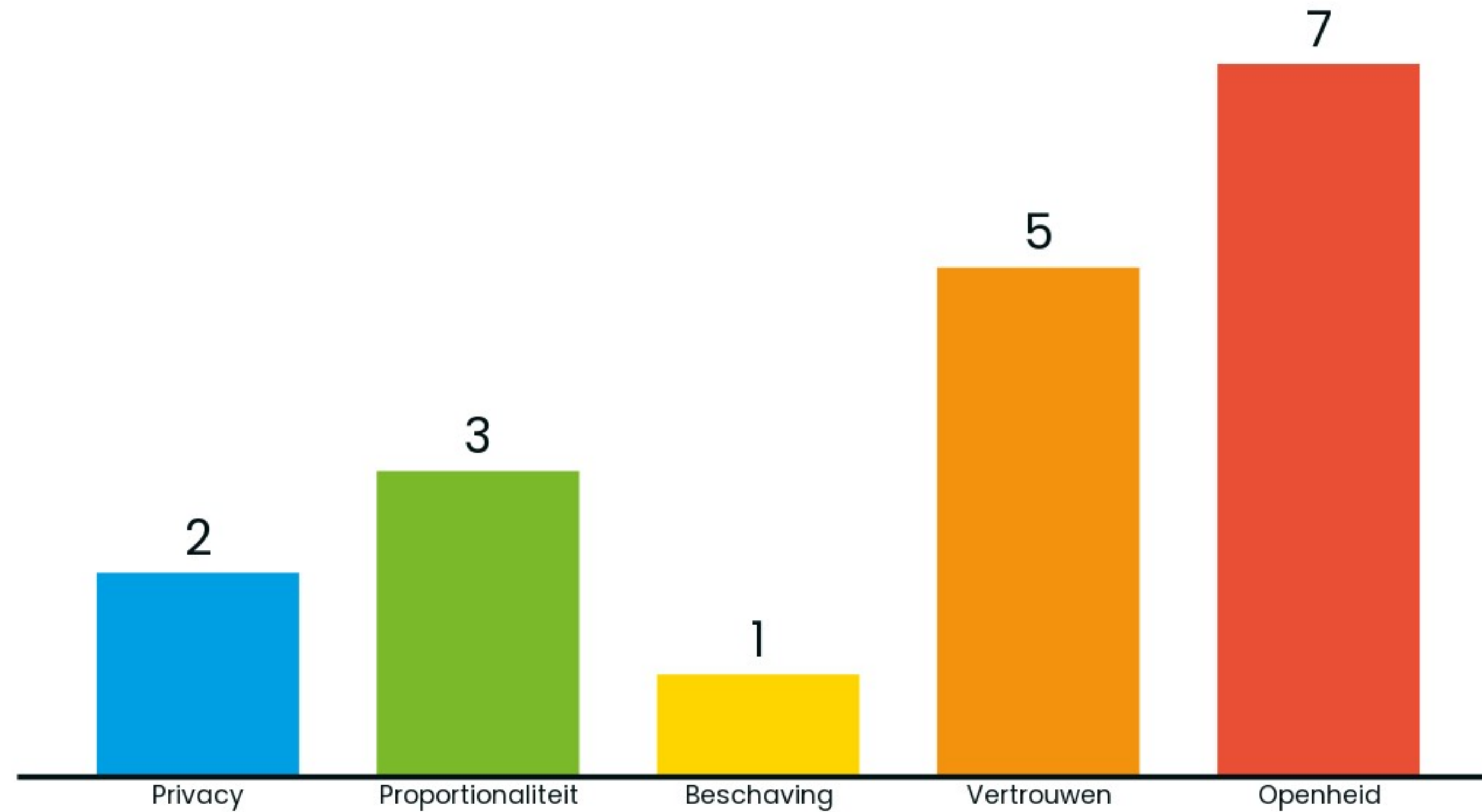
NIEUWS

Gemeenten kijken op grote schaal en in het geheim mee met burgers op sociale media

Nederlandse gemeenten kijken op grote schaal mee met burgers op sociale media. Daarvoor gebruiken ze onder meer nepaccounts, een methode die gemeenten niet mogen gebruiken.

Welke waarde vind jij het meest relevant?

**Licht voor de gekozen waarde toe waarom jij
deze het belangrijkste vindt:**

Zijn er waarden die je hebt gemist?

Enkele suggesties voor gebruik waardengereedschap:

- Reflecteren op eigen waarden en opvattingen.
- Onderzoeken andersmans standpunten.
- Voeren van een goed politiek debat.
- In eenvoudige taal spreken over complexe onderwerpen.

Dank voor je bijdrage!

Simone Halink
Dries Bartelink

www.argumentenfabriek.nl